

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 521
Chủ nhật
Ngày 24 - 12 - 2017

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

59 đồng chí dự thi nâng ngạch chuyên viên năm 2017

Đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh phát biểu tại lễ khai mạc kỳ thi. Ảnh: THÀNH TÂM

Sáng ngày 23/12, tại Trường Đại học Thái Bình, Hội đồng thi nâng ngạch công chức và xét thăng hạng viên chức hạng II trong cơ quan, đơn vị sự nghiệp của Đảng, MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội năm 2017 tổ chức khai mạc kỳ thi nâng ngạch từ ngạch chuyên viên lên ngạch chuyên viên chính năm 2017. Đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh; các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy tới dự.

Theo báo cáo của Hội đồng thi, kỳ thi nâng ngạch từ ngạch chuyên viên lên ngạch chuyên viên chính năm 2017 có 59 đồng chí dự thi. Buổi sáng, các thí sinh thi viết môn kiến thức chung, buổi chiều thi trắc nghiệm chuyên ngành và ngoại ngữ. Tại lễ khai mạc, các thí sinh đã nghe công bố các quyết định thành lập Hội đồng thi, Ban Giám sát, Ban Coi thi.

Phát biểu tại lễ khai mạc, đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh nhấn mạnh: Trước đây, việc tổ chức thi nâng ngạch công chức hàng năm thường do Ban Tổ chức Trung ương tổ chức. Việc giao cho tỉnh tổ chức kỳ thi nâng ngạch cho thấy sự tin tưởng cũng như sự đổi mới trong công tác cán bộ của Ban Tổ chức Trung ương. Để tổ chức kỳ thi bảo đảm đúng quy định của Trung ương, Tỉnh ủy đã ban hành các quyết định về việc tổ chức kỳ thi; Hội đồng thi đã thành lập các ban, tổ giúp việc. Để kỳ thi diễn ra nghiêm túc, đúng mục đích, nội dung và quy chế thi, đồng chí Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh yêu cầu: Các đồng chí trong Hội đồng thi, Ban Coi thi, Ban Giám sát kỳ thi thực hiện tốt nhiệm vụ được phân công, bảo đảm kỳ thi diễn ra nghiêm túc, chất

lượng, phản ánh đúng khả năng của cán bộ dự thi. Trường Đại học Thái Bình chuẩn bị chu đáo, kỹ lưỡng các điều kiện để phục vụ tốt nhất cho kỳ thi; các đồng chí cán bộ được phân công phục vụ kỳ thi nắm chắc và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Đối với các thí sinh dự thi, đồng chí Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh yêu cầu quán triệt, thực hiện nghiêm quy chế thi; nắm vững yêu cầu của đề thi, đem hết khả năng, kiến thức và thực tiễn công tác để làm bài thi đạt kết quả cao.

Ngay sau lễ khai mạc, các thí sinh tiến hành làm bài thi. Nhìn chung, kỳ thi diễn ra an toàn, nghiêm túc, bảo đảm đúng mục đích, nội dung, yêu cầu đề ra.

ĐÀO QUYÊN

Độc đáo thú chơi hoa hồng

Trang 4

Đừng để... lãng quên

Trang 5

Mầm chữ

Trang 6

CẦU BÒ QUA PHỐ

Trang 7

Ảnh: VIỆT HÙNG

Đổi thay ở CÁC XỨ, HỌ ĐẠO

(Xem trang 2)

Đổi thay ở các xứ, họ đạo

■ KHẮC DUẨN

Thêm một mùa Giáng sinh nữa lại về với đồng bào Công giáo và Tin lành trên quê hương Thái Bình. Năm nay bà con vui hơn vì đời sống vật chất, tinh thần không ngừng được nâng lên nhờ nỗ lực của mỗi người trong phát triển kinh tế, nhất là từ phong trào thi đua yêu nước xây dựng "Xứ họ đạo 4 gương mẫu".

Bà con giáo xứ Thái Sa chuyển đổi cơ cấu cây trồng cho hiệu quả kinh tế cao.

Mới đầu tháng 12, bà con giáo dân giáo xứ Thái Sa, xã Vũ Văn (Vũ Thư) đã rục rịch mua sắm các loại vật liệu để làm hang đá Bethlehem chuẩn bị đón lễ Noel. Cùng với việc chuyển đổi cây màu truyền thống sang trồng cải bắp chịu nhiệt, súp lơ, cà rốt nên giá trị đạt hơn 500 triệu đồng/ha/năm, bà con còn tích cực phát triển chăn nuôi góp phần nâng cao thu nhập, số hộ nghèo theo đó giảm dần. Cuộc sống sung túc hơn nên gia đình nào cũng phấn khởi, hân hoan mừng đón Giáng sinh.

Không riêng giáo xứ Thái Sa, đồng bào Công giáo và Tin lành các nơi trong tỉnh cũng thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế, đoàn kết giúp nhau giảm nghèo bền vững. Nếu như giáo họ Đới Trạch, xã Vũ Đoài; giáo họ Mỹ Đức, xã Duy Nhất; giáo họ Thanh Bản, xã Xuân Hòa

(Vũ Thư) tích cực áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật và đưa các giống lúa ngắn ngày có năng suất, giá trị kinh tế cao vào thâm canh thì bà con giáo xứ Thực Thiện, xã Nam Hải (Tiền Hải) mạnh dạn chuyển đổi đất lúa kém hiệu quả sang nuôi trồng thủy sản và trồng cây được liệu cho thu nhập từ 400 - 600 triệu đồng/ha/năm. Đến nay, toàn tỉnh có 3.669 gia đình giáo dân trở thành triệu phú nhờ chuyển đổi mô hình kinh tế.

Thực hiện chủ trương "Vươn ra biển và làm giàu từ biển", rất nhiều giáo dân vùng ven biển đã đầu tư tàu, thuyền và ngư lưới cụ hiện đại đánh bắt xa bờ; khai thác lợi thế bãi triều phát triển nuôi trồng thủy hải sản. Tiêu biểu phải kể đến ông Trương Văn Trị ở xứ Thủ Chính, xã Nam Chính (Tiền Hải) thuần hóa thành công nhiều giống cá nước mặn nuôi

được ở nước lợ, nước ngọt, không chỉ mang về doanh thu hàng chục tỷ đồng mỗi năm mà còn giúp rất nhiều hộ nuôi trồng thủy sản làm giàu.

Đến thăm các giáo xứ Hoàng Xá (xã Nguyên Xá, huyện Vũ Thư), họ giáo Lai Ổn (xã An Quý, huyện Quỳnh Phụ), họ giáo Vinh Trà (thị trấn Diêm Điền, huyện Thái Thụy)... hôm nay, ai cũng ngỡ ngàng trước vẻ đẹp của mỗi vùng quê và đời sống sung túc của mỗi gia đình Công giáo. Sự đổi thay ấy bắt nguồn từ việc bà con thi đua phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ. Không chỉ làm giàu cho mình, nhiều bà con còn hỗ trợ, giúp đỡ các hộ nghèo, hộ cận nghèo, tạo việc làm và thu nhập ổn định cho hàng nghìn lao động tại địa phương.

Thực hiện lời dạy của Chúa Giê-su "Phải biết vàng phục thế gian",

những năm qua, đồng bào Công giáo, Tin lành luôn gương mẫu chấp hành tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Có 244 giáo xứ, giáo họ đã xây dựng thành công mô hình tự quản xứ họ đạo không có tội phạm, không có người nghiện ma túy, an toàn giao thông; tiêu biểu như: giáo xứ Thuận Nghiệp (Vũ Thư), giáo xứ Nam Lỗ (Đông Hưng)... Đồng bào và các tín hữu đã hăng hái hiến kế, đóng góp tiền, ngày công lao động và hiến gần 20.000m² đất thổ cư trị giá gần 10 tỷ đồng giúp các địa phương làm đường và thực hiện các tiêu chí trong xây dựng nông thôn mới, tham gia bảo vệ môi trường, thực hiện công tác dân số - kế hoạch hóa gia đình, thực hiện nghĩa vụ quân sự... Đặc biệt, bà con giáo dân cũng luôn gương mẫu xây dựng nếp sống văn hóa, phát huy truyền thống "Uống nước nhớ nguồn", chăm lo sự nghiệp giáo dục và chăm sóc sức khỏe nhân dân. 5 năm qua, có 3.804 cá nhân và hộ gia đình giáo dân tiêu biểu trong hoạt động "Đền ơn đáp nghĩa"; 5.396 cá nhân và gia đình tiêu biểu trong hoạt động nhân đạo, từ thiện; hàng năm có 88% gia đình Công giáo, Tin lành được bình xét gia đình văn hóa và 115 xứ, họ đạo đạt danh hiệu "Xứ họ đạo 4 gương mẫu" 5 năm liên tục.

Ông Phan Văn Thường, Phó Chủ tịch Ủy ban MTTQ tỉnh cho biết: Những năm qua, các vị chức sắc và đồng bào Công giáo, Tin lành luôn gương mẫu và tích cực tham gia sinh hoạt trong các đoàn thể nhân dân, các tổ chức xã hội và xây dựng cơ sở chính trị vững mạnh. Đến nay, toàn tỉnh có 722 đảng viên là người Công giáo, Tin lành; trong đó, 142 đồng chí được bầu tham gia cấp ủy các cấp đã góp phần xây dựng tổ chức đảng, chính quyền, các đoàn thể trong sạch, vững mạnh và thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ của địa phương.

Đồng chí Phạm Văn Xuyên, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh

Những kết quả đạt được trong 5 năm thực hiện phong trào thi đua yêu nước xây dựng "Xứ họ đạo 4 gương mẫu" là rất đáng mừng. Tôi tin tưởng trong thời gian tới cộng đồng giáo dân trong tỉnh sẽ tiếp tục thi đua thực hiện và giành được những thành tích phấn khởi hơn

nữa. Để tạo điều kiện cho các xứ, họ đạo và bà con Công giáo, Tin lành phát triển toàn diện góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh sẽ chỉ đạo các cấp chính quyền phối hợp chặt chẽ với ủy ban MTTQ các cấp, các tổ chức thành viên của mặt trận, các tổ chức tôn giáo trong tỉnh tích cực tuyên truyền, tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất để đồng bào hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo theo đúng quy định của pháp luật. MTTQ các cấp phát huy vai trò, trách nhiệm của mình tập hợp đông đảo đồng bào Công giáo, Tin lành tham gia các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Các vị chức sắc và đồng bào Công giáo, Tin lành phát huy truyền thống tốt đẹp với phương châm "sống tốt đời, đẹp đạo" ra sức thi đua xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh.

Ông Tô Quý Bôn, Chủ tịch Ủy ban MTTQ huyện Tiền Hải

Xác định thực hiện tốt 4 nội dung của phong trào thi đua yêu nước xây dựng "Xứ họ đạo 4 gương mẫu" đáp ứng nguyện vọng xây dựng cuộc sống "tốt đời, đẹp đạo" của đồng bào có đạo trong huyện và góp phần thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân

chủ, công bằng, văn minh, thời gian qua, Ủy ban MTTQ huyện và cơ sở phối hợp với các vị linh mục tập trung tuyên truyền, vận động, hướng dẫn các xứ, họ đạo và bà con giáo dân đăng ký thi đua thực hiện. Trong quá trình thực hiện đã xuất hiện nhiều gương điển hình trong các lĩnh vực: phát triển kinh tế, giúp nhau giảm nghèo bền vững, thực hiện tốt chính sách, pháp luật của Nhà nước, xây dựng nếp sống văn hóa... được cấp ủy, chính quyền, MTTQ các cấp ghi nhận, biểu dương và nhân rộng, góp phần thúc đẩy phong trào thi đua trong đồng bào có đạo ngày càng sôi nổi, hiệu quả và thiết thực.

Linh mục Nguyễn Tiến Tám, linh mục Tổng đại diện Giáo phận Thái Bình

Được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, trong những năm qua, cuộc sống vật chất, tinh thần của bà con giáo dân không ngừng được nâng lên. Đặc biệt, phong trào thi đua yêu nước xây dựng "Xứ họ đạo 4 gương mẫu" đã mang lại lợi ích thiết

thực cho mỗi xứ, họ đạo và đồng bào Công giáo, Tin lành, càng củng cố lòng tin của bà con với Đảng, Nhà nước. Thời gian tới, Giáo phận Thái Bình tiếp tục phối hợp chặt chẽ với cấp ủy, chính quyền, MTTQ các cấp đẩy mạnh tuyên truyền, vận động và rèn dạy bà con giáo dân ra sức thi đua sống phúc âm trong lòng dân tộc, kính Chúa, yêu nước, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ của địa phương.

Hội thánh Tin lành Khả Cảnh (xã Hồng Tiến, huyện Kiến Xương) không ngừng phát triển.

Cầu nối “4 nhà”

■ LƯU NGÂN

Thực hiện để án tái cơ cấu ngành Nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững, thời gian qua, hoạt động khuyến nông trên địa bàn tỉnh không ngừng đổi mới và phát triển, trở thành cầu nối trong chuyển giao khoa học, kỹ thuật, công nghệ vào sản xuất.

Từ nguồn vốn hỗ trợ của Trung tâm Khuyến nông quốc gia và ngân sách địa phương, năm 2017, Trung tâm Khuyến nông tỉnh đã thực hiện 4 mô hình trồng trọt, 2 mô hình chăn nuôi và 2 mô hình thủy sản giới thiệu cách làm mới, tiến bộ kỹ thuật. Nhiều mô hình thực hiện đạt hiệu quả cao, được nông dân hưởng ứng, nhân rộng như mô hình phát triển nấm gắn với bao tiêu sản phẩm, mô hình luân canh chuyển đổi cơ cấu cây trồng theo công thức khoai tây xuân - dưa gang - lúa mùa - cây vụ đông; mô hình đệm lót sinh học cải tiến trong chăn nuôi lợn; mô hình nhân rộng sản xuất thức ăn viên tự chế bằng nguyên liệu sẵn có của địa phương... Tiếp tục triển khai mô hình sản xuất khoai tây giống sạch bệnh bằng phương pháp nuôi cấy mô kết hợp khí canh, ngắt ngọn, đảm bảo, nét nổi bật là việc tạo được cây giống trên giàn khí canh rồi đưa trực tiếp xuống các hộ. Qua theo dõi cho thấy khoai tây phát triển tốt, sạch sâu bệnh, giảm được công vận chuyển, hạ giá thành nhân giống nguyên chủng và xác nhận cho người sản xuất. Các mô hình nuôi cá rô phi theo VietGAP gắn với bao tiêu sản phẩm và mô hình nuôi tôm sú bán thâm canh an toàn vệ sinh thực phẩm trong lĩnh vực thủy sản đã có kết quả đạt và vượt yêu cầu kỹ thuật dự án đề ra, cho hiệu quả kinh tế cao, thay đổi về nhận thức của người sản xuất về kỹ thuật canh tác, giải quyết các vấn đề về ô nhiễm vùng nuôi, vệ sinh an toàn thực

Cán bộ Trung tâm Khuyến nông tỉnh hướng dẫn nông dân kỹ thuật trồng khoai tây vụ đông.

phẩm, tạo việc làm ổn định tại chỗ cho người lao động. Với vai trò là cầu nối giữa doanh nghiệp và nông dân, xã hội hóa các mô hình khuyến nông, năm 2017, Trung tâm đã liên kết với các đơn vị, tổ chức xây dựng thành công 17 mô hình trồng trọt, 3 mô hình chăn nuôi và 2 mô hình thủy sản. Đặc biệt, đội ngũ cán bộ kỹ thuật của Trung tâm đã phối hợp với Tổ chức Phát triển Hà Lan (SNV) thực hiện giám sát 11 mô hình trình diễn các gói kỹ thuật tiên

tiến của các đơn vị tham gia dự án sản xuất lúa bền vững và giảm phát thải khí nhà kính tại Thái Bình. Những kết quả đạt được đã góp phần quan trọng trong quá trình chuyển dịch cơ cấu sản xuất nông nghiệp theo hướng thích ứng với điều kiện biến đổi khí hậu, nâng cao giá trị gia tăng, nâng cao thu nhập cho nông dân. Chủ trương về tái cơ cấu cây trồng, vật nuôi, áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật mới trong thâm canh lúa và sản xuất cây

màu; quy trình thực hành chăn nuôi, thủy sản theo tiêu chuẩn VietGAP cũng được Trung tâm đẩy mạnh tập huấn cho hàng nghìn lượt nông dân. Năm qua, Trung tâm đã triển khai 16 lớp đào tạo nghề cho 533 lao động nông thôn trên địa bàn các huyện Vũ Thư, Kiến Xương, Đông Hưng, Tiền Hải và thành phố Thái Bình, qua đó giúp lao động nông thôn trang bị những kiến thức mới về kỹ thuật thâm canh, chăm sóc, nuôi dưỡng gia súc, gia cầm và nuôi trồng

thủy sản, liên kết với các doanh nghiệp theo chuỗi giá trị để sản xuất ổn định, có hiệu quả kinh tế cao.

Để phát huy hiệu quả hơn nữa trong công tác khuyến nông, ông Nguyễn Như Liên, Giám đốc Trung tâm Khuyến nông tỉnh cho biết: Thời gian tới, hệ thống khuyến nông từ tỉnh đến cơ sở tập trung thực hiện các nhiệm vụ theo hướng tái cơ cấu ngành Nông nghiệp, xây dựng và nhân rộng các mô hình theo chuỗi sản xuất gắn với doanh nghiệp và phát huy lợi thế của từng địa phương. Tổ chức xây dựng một số mô hình trọng điểm có hiệu quả kinh tế cao, phù hợp với định hướng phát triển của nông dân về trồng trọt, chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản; đẩy mạnh cơ giới hóa trong sản xuất nông nghiệp; tăng cường công tác tuyên truyền, tập huấn, chuyển giao kỹ thuật cho nông dân, góp phần thúc đẩy nền nông nghiệp tỉnh nhà phát triển bền vững.

Năm 2017, Trung tâm Khuyến nông tỉnh đã liên kết với các đơn vị khảo nghiệm các giống lúa mới, các loại phân bón:

- Vụ xuân khảo nghiệm 203 giống lúa, 60 giống ngô;

- Vụ mùa khảo nghiệm 187 giống lúa, 76 giống ngô, 4 giống đậu tương, 13 giống khoai tây; khảo nghiệm các loại phân bón mới (DAP, Ure gold...); khảo nghiệm chế phẩm sinh học AT - YTB xử lý rơm rạ.

+ Qua khảo nghiệm để xuất một số giống triển vọng vào cơ cấu cây trồng của tỉnh: giống lúa DT80, Lộc trời 153, QJ4; giống khoai tây Goorgina, Benlarosa; giống ngô VNUA 16, Vino 128, DT668; giống lạc CPI.

Độc đáo thú chơi hoa hồng

■ TIẾN ĐẠT

Trong vài năm trở lại đây, thị trường cây cảnh truyền thống dùng để trang trí ngày tết như đào, quất, mai, lan đang dần bão hòa thì những loại hoa hồng cổ, hoa hồng ngoại lại được nhiều người chơi cây tết tìm mua vì hoa nở đều, đẹp, lại có nhiều màu sắc, hương thơm dễ chịu, thích hợp để người chơi cây lựa chọn trưng bày trong không gian gia đình mình.

Mỗi ngày nhà vườn Sơn Tươi bán được hơn 50 chậu hoa hồng các loại.

Đạo quanh một số nhà vườn trồng hoa trên địa bàn tỉnh, không khó để bắt gặp những người chơi cây đến tìm và mua những gốc hồng cổ, hồng lai. Từ hoa hồng bản địa đến hoa hồng ngoại nhập, hoa hồng cổ đến hoa hồng cắt ghép với đủ các loại giá cả, phù hợp với túi tiền của người dân. Nhà vườn Lê Thúy, thôn Vân Động, xã Vũ Lạc (thành phố Thái Bình) lúc nào cũng tấp nập người đến mua hoa. Chị Lê Thị Thúy, chủ nhà vườn chia sẻ: Những năm trở lại đây, người chơi hoa hồng ngày càng nhiều bởi đây là loài hoa không tốn nhiều công chăm sóc. Trồng hoa hồng chủ yếu trong chậu nên được nhiều gia đình mua về để bày trong nhà, nhiều giống như hồng cổ Bạch Xếp, hồng Quế, hồng Vân Khôi, hồng Đào kép, hồng cổ Sapa luôn được những gia đình có điều kiện săn lùng. Nhìn chung, hoa hồng năm nay nở đẹp, bông to, giá cả ổn định, tùy vào từng loại hoa hồng và nhu cầu ghép chậu hay trồng tận vườn nhà khách hàng mà giá cả khác nhau, dao động

Hoa hồng xanh Eclair.

từ 300.000 - 700.000 đồng/cây hoa hồng ghép chậu. Hiện nay, vườn nhà tôi đang bày chậu hoa hồng có giá trị cao nhất là 5 triệu đồng.

Hoa hồng Juliet, hoa hồng Rosa, hoa hồng Bishop Castle... mỗi loài đều có một màu sắc, mùi hương riêng biệt. Chỉ tính riêng trong khuôn viên rộng hơn 1.500m² của gia đình chị Thúy đã có hơn 500 loại hoa hồng lai, hồng cổ nhập từ nhiều quốc gia như Anh, Mỹ, Pháp do chính chị và nhân công làm cho gia đình mày mò lai tạo. Chị Thúy cho biết thêm: Hoa hồng được nhập từ nước ngoài về Việt Nam giá cả rất cao, đưa ra thị trường thì chỉ có một số người chấp nhận mua. Vì thế, tôi phải tuyển chọn những giống hoa hồng phát triển tốt trong điều kiện tự nhiên của Việt Nam để nhân giống. Một năm bình quân chúng tôi nhập và xuất bán gần 2 vạn gốc hoa hồng các loại, thu về gần 400 triệu đồng.

Chơi hoa hồng đòi hỏi người chơi phải tỉ mỉ, tưới nước hàng ngày, bón phân đều đặn và làm cỏ, phun thuốc chống nấm phòng tránh tác hại do những loại nấm gây bệnh trên cây hoa. Người chơi hoa hồng đến những nhà vườn, cửa hàng hoa hồng trước là để thưởng hoa, sau là chọn mua chậu hoa ưng ý nhất. Giá cả cây hoa hồng năm nay ổn định do thời tiết thuận lợi, thích hợp với sự phát triển của nhiều loại hoa hồng. Chị Vũ Thị Tươi, chủ nhà vườn Sơn Tươi, phường Hoàng Diệu (thành phố Thái Bình) cho biết: Những ngày cuối năm, cửa hàng hoa của tôi có khi bán được hơn 50 chậu hoa hồng các loại, người mới chơi cây chủ yếu chọn những gốc hồng lai có mức giá trung bình từ 300.000 - 500.000 đồng/gốc, những người chơi lâu năm và có kinh nghiệm thường hay ngắm và chọn những chậu hoa hồng quý như hoa hồng Vân Khôi, hoa hồng Đào, hoa hồng Bạch Cổ Ho. Gia đình có điều kiện họ sẵn sàng đầu tư những chậu hoa hồng trị giá đến hơn 50 triệu đồng để chơi tết.

Không chỉ ở thành phố, nhiều nhà vườn ở các địa phương khác đều được người

chơi hoa hồng tìm đến mua hoa trong dịp tết. Chị Đoàn Thị Khuyên, thôn Vân Động, xã Chí Hòa (Hưng Hà) cho biết: Người chơi hoa hồng vào dịp tết tâm lý thường chọn những gốc hồng cổ, hồng lai có thời gian hoa nở lâu và nhiều nụ. Năm nay, gia đình tôi mở thêm nhiều dịch vụ ăn theo sở thích chơi hoa hồng dịp tết của người dân như cho thuê hoa hồng, mở dịch vụ chăm sóc hoa tận nhà cho khách hàng mỗi khi gia đình họ có nhu cầu. So với các cây cảnh khác, hoa hồng là giống cây dễ trồng, dễ chăm sóc nhưng quan trọng nhất vẫn là cung cấp cho cây đủ nắng từ 6 - 8 tiếng/ngày và thoát nước tốt để cây không úng.

Mang trong mình vẻ đẹp cổ điển của châu Âu, những cánh hồng nở to, lá xoắn hoa, tỏa hương thơm dễ chịu và đặc biệt cánh hoa bền lâu hơn các loại hoa hồng truyền thống nên năm nay có không ít người chọn mua những gốc hồng lai lâu năm ở Việt Nam với mức giá dao động từ 1 - 5 triệu đồng/gốc. Chị Nguyễn Thị Huệ, phường Trần Lâm (thành phố Thái Bình) chia sẻ: Gia đình tôi đã trồng nhiều loại hoa hồng như Juliet, Claude monel, Kate rose nhưng năm nay vẫn muốn tìm mua thêm một số gốc hồng lai để trang hoàng trong nhà nhân dịp tết dương lịch 2018. Nếu kiếm được những cây hoa hồng lai được thuần hóa trong điều kiện Việt Nam từ lâu thì càng quý vì thường chúng ít sâu bệnh, ra nhiều hoa và bông to, đẹp, màu sắc đậm nét hơn những loại hoa ngoại nhập hiện nay.

Trong cái tiết trời se lạnh của những ngày cuối năm, ráo bước trên những tuyến phố bày bán hoa, bỗng chốc lại thấy đầu đó thoang thoang mùi hương thân thuộc của những bông hồng đang bung mình khoe sắc khiến con người ta như gọi lại những hồi ức thân quen, gọi nhớ kỷ ức về tuổi thơ, khi ngày xưa vườn nhà mình cũng có một cây hoa hồng như thế. Cứ đến ngày rằm nó lại nở hoa, vì cắt theo chu kỳ 30 ngày nên cứ đúng ngày rằm cắt hoa thì tháng sau lại ra hoa vào ngày rằm.

Đừng để... lãng quên

■ PHẠM VĂN LỤC
Vũ Lăng, Tiền Hải

Cuối năm 2015, Báo Thái Bình đăng bài “Không thể để di tích thành phế tích” của tác giả Hải Đông cùng nhóm phóng viên Đài TTTH Tiền Hải. Đồng thời với báo in, Đài PTTH Thái Bình cũng phát sóng bài này với những đoạn ghi âm, cuộc phỏng vấn các đồng chí cán bộ cơ sở và đại diện lãnh đạo địa phương. Có cả những lời bày tỏ nỗi niềm của một số đảng viên cao tuổi. Cùng bản khoản với sự thờ ơ, chưa quan tâm, đối xử cho xứng tầm với một di tích lịch sử cấp quốc gia. Đó là khu di tích Mã Bụt, xã Vũ Lăng, huyện Tiền Hải.

Di tích Mã Bụt tọa lạc giữa cánh đồng.

Ảnh: THU HOÀI (TTXVN)

Lật mở cuốn Lịch sử Đảng bộ và nhân dân xã Vũ Lăng thời kỳ 1930 - 2015, khoan hãy nói đến phần chi tiết, miêu tả cuộc biểu tình Mã Bụt cùng sự có mặt diễn thuyết trước đông đảo quần chúng của các nhà lãnh đạo mà tên tuổi đã được vinh danh trong lịch sử Thái Bình, mới chỉ nhìn bức ảnh chụp biểu tượng cùng lời chú giải “Di tích lịch sử cấp quốc gia Mã Bụt, nơi đây, ngày 12/9/1940, nhân dân 3 huyện Tiền Hải, Kiến Xương, Thái Ninh dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, biểu tình chống thực dân Pháp” là ta đã đủ hiểu tầm cỡ và ý nghĩa của khu di tích Mã Bụt. Bởi vậy, sau khi bài báo đến với bạn đọc nó đã gây tiếng vang. Cán bộ và nhân dân Vũ Lăng đón nhận, luận bàn. Có thể chứ, thế là báo chí đã vào cuộc, rồi người ta sẽ không thể và không nỡ lãng quên một khu di tích đầy ý nghĩa. Tiếng vang thế. Ôn ào thế. Nhưng rồi sự việc cũng dần nhạt đi, lãng quên. Chỉ có cán bộ và nhân dân Vũ Lăng thì cứ vào dịp lễ, tết, kỷ niệm hay chuẩn bị diễn ra các sự kiện trọng đại thì cùng với đoàn đại biểu ra dâng hương

và đặt vòng hoa tại nghĩa trang liệt sĩ của quê hương còn có một đoàn nữa được phân công ra đặt vòng hoa và dâng hương tại khu di tích Mã Bụt để tôn vinh hồn thiêng và khí phách của quê hương một thời oanh liệt, tưởng nhớ những người đã từng lãnh đạo, từng tham gia cuộc biểu tình ngày 12/9/1940 để rồi sau đó họ mang theo ý chí ấy, khí phách ấy vào cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, giành độc lập, tự do cho dân tộc. Giờ đây, những người làm nên sự kiện ấy dần đi vào cõi vĩnh hằng, để hồn thiêng lại hòa vào hồn thiêng sông núi, khí phách cha ông, phù trì cho non nước vững bền muôn thuở. Vào những ngày trọng đại của dân tộc, chắc hồn thiêng lại tụ hội về đất thiêng để đón nhận tình cảm tri ân của lớp cháu con... Một phần các dòng họ thì thường xuyên được cháu con chỉnh trang, nâng cấp. Không nói đến sự cầu kỳ thái quá mà ta chỉ nói đến khía cạnh tâm lòng, tình cảm của cháu con đối với tiên nhân. Nhưng gần đây là khu di tích Mã Bụt thì sự quan tâm của các cấp có phần điệu ợt. Là di tích lịch sử cấp quốc

gia nên xã không thể tùy tiện, không thể tự ý tu bổ để chỉnh trang, nâng cấp. Tục ngữ có câu: “Có bột mới gột nên hồ”. Trong khi ta vẫn duy trì và xây dựng quỹ “Đền ơn đáp nghĩa”. Kể cả khi không còn quỹ này thì với một di tích lịch sử cấp quốc gia vẫn rất cần được các cấp quan tâm.

Hôm nay, những ngày cuối cùng của năm 2017 đang lùi vào quá khứ, thật chạnh lòng khi nhìn thấy khu di tích Mã Bụt, không những “vãn y nguyên” mà còn có phần hoang vắng, quạnh quẽ hơn xưa. Vì không có tường bao, rào chắn nên trâu bò nhón nhơ vô tư vào gặm cỏ...

Năm cũ sắp qua, chuẩn bị đón năm mới. Lại chuẩn bị có đoàn đại biểu đại diện cho cán bộ và nhân dân Vũ Lăng trước khi tổng kết mừng công lại ra đây trang trọng đặt vòng hoa và dâng hương tri ân, tưởng nhớ những người đã bất chấp hiểm nguy làm nên sự kiện ngày 12/9/1940. Hy vọng năm tới, khu di tích Mã Bụt sẽ được quan tâm, nâng cấp để xứng với tầm vóc một di tích lịch sử cấp quốc gia. Đừng để... lãng quên.

Đất thiêng

■ NGUYỄN TƯỜNG THUẬT
Thụy Văn, Thái Thụy

*Nâng trên tay hạt lúa vàng
Thấy hương của đất thơm sang tay mình
Đất quê hương nặng nghĩa tình
Nuôi bao thế hệ dân mình, đất ơi!*

*Nơi là ruộng mật bờ xôi
Nơi là ghềnh đá, rồi nơi cát lằm
Vàn cao, thừng trũng, vũng đầm
Mô hôi thấm xuống lặn thắm lúa lên...*

*Muôn đời nhớ mãi không quên
Bao nhiêu xác giặc vùi trên đất này
Chi Lăng, Vạn Kiếp còn đây
Bạch Đằng giang máu giặc nay vẫn còn.*

*Tổ tiên truyền nhắc cháu con
Thiên tai, giặc giã... mãi còn hại ta
Nơi gương tiên tổ ông bà
Nói đời gìn giữ son hà vẹn nguyên.*

*Đất Vua Hùng - đất linh thiêng
Triệu năm, đất mãi là miền tâm linh.*

Xuân trên đồng làng

■ ĐỖ LÂM HÀ
Thành phố Thái Bình

*Mật ruộng như trang sách
Mây cây nhanh thẳng hàng
Mạ khuôn xanh hôn chữ
Hàng xông và hàng ngang*

*Chữ soi mình trên giấy
Mạ dính bùn sinh sôi
Sách ấp đầy tâm huyết
Ruộng ấp đầy mồ hôi*

*Mật ruộng và trang sách
Trời vực ngõ xa vời
Xây dựng nông thôn mới
Xuân trên đồng làng tôi.*

Mầm chữ

■ QUANG VIỆN

Cách đây 110 năm, năm 1907, Đình nguyên Hoàng giáp tiến sĩ Đào Nguyên Phổ, người làng Thượng Phán, tổng Đông Trục, huyện Quỳnh Côi (nay là thôn Thượng Phán, xã Quỳnh Hoàng, huyện Quỳnh Phụ) cùng một số trí thức, sĩ phu yêu nước thành lập Trường Đông Kinh nghĩa thực tại Hà Nội, khởi đầu một phong trào yêu nước chống phong kiến, thực dân với phương thức mới, không đi theo lối mòn của các cuộc đấu tranh yêu nước từng có trong lịch sử. Đông Kinh nghĩa thực là thành Thăng Long thời nhà Hồ (Hà Nội nay), nghĩa thực là trường tư thực vì mục đích truyền bá chữ quốc ngữ (ký âm latin) không thu tiền của người học. Đông Kinh nghĩa thực đã đi vào lịch sử Việt Nam với tư cách là một trong những phong trào dân tộc dân chủ đầu tiên trong thời đại mới, góp phần quan trọng vào công cuộc giải phóng dân tộc đầu thế kỷ XX.

Từ đường Đào Nguyên Phổ.

Cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX, đất nước ta chìm đắm trong đêm đen nô lệ, lạc hậu, để tiếp thu tiến bộ khoa học kỹ thuật của phương Tây như tên các loại thuốc và được phẩm chữa bệnh, các loại máy móc, thiết bị ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp... thì phải dùng chữ quốc ngữ trong giao dịch và thế là chữ Nho - một loại "tử ngữ" đã ăn sâu gốc rễ trong dân gian vốn chỉ dùng để viết các văn tự trong tế lễ hoặc sáng tác thơ văn... mà không thể dùng để giao dịch phải xóa bỏ, thay thế bằng chữ quốc ngữ. Đình nguyên Hoàng giáp Đào Nguyên Phổ là nho sĩ tiên phong trong phong trào phổ biến chữ quốc ngữ. Ông vốn là tri huyện Võ Giàng (tên huyện thời vua Lê Thánh Tông, nay là một phần của huyện Quế Võ và thành phố Bắc Ninh, tỉnh Bắc Ninh) đã kết thân với nhiều nhà nho yêu nước, thời gian đó ở Kinh Bắc trở dậy phong trào yêu nước chống thực dân Pháp lan rộng ra các tỉnh đồng bằng sông Hồng, ông đã đem toàn bộ số tiền thuế đình, điền của huyện Võ Giàng trong nửa năm ngấm ngấm trợ giúp phong trào. Bị thực dân Pháp phát hiện, ông rời bỏ "công môn" đi chu du thiên hạ. Lang thang vào kinh đô Huế, Đào Nguyên Phổ làm rể một viên quan Ngự sử trong thành nội. Thấy con rể có thực tài học thuật, viên quan Ngự sử động viên Đào Nguyên Phổ đi thi tiến sĩ. Năm 1898, khoa Mậu

Tuất, niên hiệu Thành Thái thứ 10, ông thi đỗ đệ nhị giáp tiến sĩ, vì không có ai hơn điểm ông nên ông được mệnh danh là "Đình nguyên Hoàng giáp tiến sĩ" khi vừa tròn 38 tuổi. Đào Nguyên Phổ khích lệ các nhà nho có tư tưởng tiến bộ bắt tay vào công việc truyền bá chữ quốc ngữ. Việc làm của nho sĩ trí thức tập trung vào chủ đích lớn như chí sĩ Ngô Đức Kế viết: "Thức tỉnh đồng bào, cốt nhằm cho nhân dân, quần chúng cả nước thấy rõ nguyên nhân vì đâu mà chúng ta sống trong tình trạng "người ngu, nước yếu". Lớp nho sĩ tiến bộ, yêu nước trực tiếp đã kích cách học cũ, đầu óc "hủ nho" và lối văn chương bát cổ làm mê muội con người. Họ công kích những thói hư tật xấu và lên án chế độ phong kiến, chế độ quân chủ, nhắc nhở đến lịch sử cha ông, vạch rõ những thảm cảnh của đất nước lâm vòng nô lệ. Hướng đi của họ là nhằm cổ động cái học mới (tân học) và cổ động cho thực nghiệp. Và điều hiển nhiên, muốn phổ cập giáo dục thì phải dùng chữ quốc ngữ. Đông Kinh nghĩa thực cho ra cuốn sách có tính chất cương lĩnh "Văn minh tân học sách" trong đó nhấn mạnh: "Người trong nước đi học nên lấy chữ quốc ngữ làm phương tiện đầu tiên để trong một thời gian vài tháng, đàn bà, trẻ con đều biết chữ và có thể dùng... Đó thực là bước đầu tiên để mở mang trí khôn vậy". Đúng là nhờ biết chữ

quốc ngữ mà tư duy, trí tuệ của người Việt được giải phóng bởi tư tưởng "hủ nho"; tiến những bước nhảy vọt hơn hẳn mấy nghìn năm trước. Không có chữ quốc ngữ thì các tư tưởng tiên tiến của Đông Kinh nghĩa thực sao có thể đến được quần chúng nhân dân. Năm 1917, học giả Phạm Quỳnh đưa ra nhận định: "Chữ quốc ngữ là công cụ giải phóng trí tuệ người Việt. Làm cho dân ta chấp nhận một loại chữ viết mới thay cho chữ Hán quen dùng hàng nghìn năm là một cuộc cách mạng lớn về văn hóa giáo dục. Hầu hết trí thức ở ta ngày ấy chỉ biết chữ Hán, thứ chữ viết bằng bút lông có vẻ cao sang. Giới hủ nho tấy chạy và chê bai chữ quốc ngữ viết bằng ngòi bút sắt...". Trước khi thành lập Đông Kinh nghĩa thực, được triều đình nhà Nguyễn bổ nhiệm chức quan Thừa chỉ, một thời gian sau Đào Nguyên Phổ cảm thấy chán cảnh "danh còn, thực mất" ông đã làm sớ tâu lên triều đình xin nghỉ chức quan về Hà Nội làm chủ bút báo quán. Điều kiện làm báo đã giúp ông tiếp xúc với nhiều loại tài liệu, sách báo "tân văn", "tân thư" từ hải ngoại gửi về, ông cùng các đồng nghiệp mạnh bước theo ngọn trào của tư tưởng Duy Tân. Lợi dụng diễn đàn báo chí, ông khéo léo tuyên truyền tư tưởng canh tân, khơi gọi lòng yêu nước trong nhân dân. Thực dân Pháp đánh hơi thấy những "ngâm ỹ" của Đào Nguyên Phổ trong nhiều bài

Nhà giáo ưu tú Vũ Quốc Huệ, nguyên Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Quỳnh Phụ

Năm 1948, Bác Hồ gửi thư khen huyện Quỳnh Côi (nay là huyện Quỳnh Phụ) xóa được nạn mù chữ đầu tiên trong toàn quốc. Năm 1949, Thái Bình là một trong hai tỉnh thanh toán nạn mù chữ sớm nhất cả nước, vinh dự được Bác Hồ tặng sổ vàng lưu niệm. Cũng giống như Đông Kinh nghĩa thực do Đình nguyên Hoàng giáp tiến sĩ Đào Nguyên Phổ thành lập, hội truyền bá chữ quốc ngữ sau này đã phát động mở lớp học vào buổi tối với hình thức như các lớp mẫu giáo để tạo điều kiện cho học trò vì hầu hết họ là những người nghèo, phải đi làm thuê. Học trò được cung cấp miễn phí các đồ dùng cần thiết như sách, vở, quần bút. Việc giảng dạy những khái niệm về chữ quốc ngữ theo phương pháp hợp lý hơn nên nhân dân dễ hiểu và ham học.

Ông Phạm Hóa, nguyên Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Sau vài tháng thành lập, Đông Kinh nghĩa thực đã lan truyền tới Thái Bình, các sĩ phu yêu nước ở Thái Bình nhanh chóng cử người về Hà Nội theo sự chỉ dẫn của Đào Nguyên Phổ lấy sách báo và tài liệu về tuyên truyền, giảng dạy trong nhân dân. Cuộc đời chí sĩ Đào Nguyên Phổ thăng trầm muôn nôi, từ việc ủng hộ phong trào yêu nước dẫn đến mất hàm tri huyện, từ bỏ quan Thừa chỉ đầy bổng lộc của triều đình để làm báo, tham gia phong trào Duy Tân và là một trong những yếu nhân thành lập Đông Kinh nghĩa thực, vượt lên tầm hạn chế của lịch sử trong giới hạn ý thức hệ phong kiến là một minh chứng cho tấm lòng sắt son của ông với đất nước.

Ông Đào Văn Duy, đại diện họ Đào làng Thượng Phán, xã Quỳnh Hoàng, huyện Quỳnh Phụ

Theo tài liệu của dòng họ thì vào năm 1908, sau vụ đầu độc binh pháp ở Hà Nội, thực dân Pháp thẳng tay đàn áp phong trào Đông Kinh nghĩa thực, cụ Đào Nguyên Phổ nhà tôi may mắn thoát nạn bị bắt, giam cầm, tra tấn như một số yếu nhân vì lúc đó cụ tôi đi diễn thuyết. Khoảng một năm sau cụ tôi bị thực dân Pháp gài bẫy ở phố Hàng Than (Hà Nội), chúng vây bắt cụ, cụ giữ vững khí tiết của một chí sĩ quyết không rơi vào tay giặc nên đã uống thuốc độc tự tử, năm ấy cụ vừa tròn 48 tuổi.

báo của ông, chúng ra lệnh đóng cửa tòa báo, trực tiếp đe dọa, phỉnh nịnh và mua chuộc ông. Sự hiện hữu của chữ quốc ngữ ở Việt Nam bắt đầu từ ngày 1/1/1882 khi chính quyền thực dân Pháp buộc người Việt ở Nam kỳ "phải dùng chữ quốc ngữ". Căn cứ để thực dân Pháp bắt buộc người Việt phải dùng chữ quốc ngữ nằm trong nghị định ngày 6/4/1878 "về việc dùng tiếng An Nam bằng mẫu tự latin" do thống đốc Nam Kỳ Lafont ký, khẳng định: "Xét rằng chữ viết của tiếng An Nam bằng mẫu tự latin ngày nay đã khá phổ thông trong các tỉnh Nam Kỳ, là thứ chữ dễ học hơn chữ Nho và tiện lợi nhiều hơn so với chữ Nho trong việc làm cho những giao dịch giữa các quan cai trị với dân bản xứ được trực tiếp hơn". Cho đến ngày 30/1/1882, thống đốc Nam Kỳ Le Myre de Vilers ra nghị định nhắc lại lần cuối cùng: "Kể từ ngày hôm nay, việc

chỉ dùng những mẫu tự Pháp trở thành bắt buộc trên toàn cõi Nam Kỳ thuộc Pháp, trong những giấy tờ chính thức viết bằng tiếng An Nam". Như vậy, từ ngày 1/1/1882, người Việt bắt đầu chính thức sử dụng thứ chữ viết từng được gọi là "chữ quốc ngữ; quốc ngữ hay tiếng An Nam dùng chữ Langsa". Khởi đầu ký âm tiếng Việt bằng ký tự latin từ 1651 - 1861, chặng đường 210 năm chìm nổi của mẫu tự latin ký âm tiếng Việt "ngũ quên" trong cuộc sống xô dạt của Hán tự, một phần do giới trí thức nho học bỏ qua hoặc không để ý tới, một phần bị nghi kỵ thứ chữ của ngoại quốc, chữ quốc ngữ đành ngủ im, rồi những học trò chữ Việt như Trương Vĩnh Ký, Huỳnh Tịnh Của, Trương Minh Ký và tiếp nối là Đào Nguyên Phổ đã ươm mầm chữ làm cho chữ quốc ngữ hoàn chỉnh và truyền bá đến nhân dân nhanh hơn nhờ những bài báo in bằng chữ quốc ngữ.

CẦU BO QUA PHỐ

■ Ký của nhà văn **VÕ BÁ CƯỜNG**

Kỳ 3: Đệ Nhị phố

Cầu Bo năm 1963.

Bà Lũ ngồi so đũa rồi mở gói bún rối bọc trong lá sen. Cút rượu ông già thấp đèn đường đưa từ cái túi vải rách với mấy quả ớt đỏ được khoe dưới ánh trăng sông. Bà lên tiếng: Hôm nay mời mấy cụ đến uống rượu nhà chú Bái. Gọi là nhà cũng chưa đúng. Đây là nơi chú ở nhờ người ta, để chứng kiến việc tôi cho chú Bái thừa ruộng khu Năm Bo. Có tới hơn một sào. Việc chuyển đất cho chú có bà con nghèo khổ, chân đất ngồi bệt, có trời đất trắng sao chúng giám. Bà Lũ nói, tay luôn gấp thức ăn cho mọi người. Bà tìm cái chân con ba ba bỏ vào bát cho ông già thấp đèn đường, anh bán thuốc chuột. Bà giục: “Hai ông ăn đi, cho khỏe chân phục vụ bà con lối xóm”. Chốc chốc bà lại vòng ra sau nhà, múc một gáo nước mưa trong cái vò đất, uống một hơi cho mát bụng, bà bảo chén rượu của ông lão ép bà làm bụng dạ bà nóng ran... Hôm nay bà Lũ nói hơi nhiều. Bà bảo, lòng dạ con người chỉ biết đau, biết xót. Cái bụng con người mới tốt, có vậy mới nuôi được con trong bụng mẹ. Có ai nói tốt lòng, tốt dạ đâu? Họ đều nói: Người nghèo tốt bụng. Bụng chú Bái cũng tốt như mọi người ngồi đây. Ngày mai tôi ra đồng giúp chú mấy buổi làm cỏ rồi cuốc xới đất, bừa đi bừa lại. Mười ngày nữa sẽ đưa mạ xuống cấy.

Từ hôm đó bóng bà Lũ đổ trên ruộng bùn. Rõ là hai sương một nắng. Ngày nào bà cũng gánh hai cái nôi chân đi sang các nhà xin nước giải đem ra đồng. Ủ phân xanh lá mục, tro đốt, bùn phơi trộn lẫn nhau làm phân bón ruộng. Vụ gặt năm đó lúa tốt ngập. Chú Bái phải nhờ mấy người gánh lúa về ngõ Vọng Cung. Lũ trẻ con chạy theo người gánh lúa hát:

“Ruộng chú Bái/Nước đáí bà Lũ/Chúng mày ơi”. Xong vụ đó bà Lũ đi đâu không ai biết nữa.

Những người biết nghĩ bảo bà Lũ chẳng những tốt bụng lại còn biết nghĩ... Có người bảo bà đi ăn mày xin ở đâu xa. Có người bảo bà chết đập chiếu nằm ở góc chợ quê... Những chuyện lời thôi của bà trẻ con đồn khắp phố đều sai hết. Bà chọn ngày sạch đi xuống đồng Lôi, giáp sông Trà Lý. Ở đây có người phụ nữ góa như bà, được hai đứa con, một cầm, một điếc.

Bà giúp chúng nó khai phá đất đai, toàn là nơi đất khó, lau lách, rần rết nhiều vô kể...

Hôm ba bà cháu cuốc đất, thành cam móc lên cái lọ sứ miệng. Chúng nó lạng lẽ hai tay nâng lên rồi xoa hết bùn đất tro ra lớp men hơi trắng ngà. Chúng nó nhìn vật, chẳng biết gì hết. Lại giáp tết rồi, bà Lũ bảo chúng “mang về mà đựng nước”. Những người lam lũ quê mùa lăm than ai biết đâu là cái đẹp của lọ. Khi lũ trẻ mang về đình Bo, có một ông lão đi qua nhìn thấy đáng lạ, men lọ, ông gật gù nâng lên đặt xuống bảo: Là của hiếm. Nó có giá bằng mấy con trâu mộng ở Niêm Đác đưa lên. Ông trầm trồ khen màu men thúi hồng, các nét vẽ tay chìm mờ như sương tuyết các cụ để lại. Đầu phải là vật tầm thường, khoe khoang màu sắc? Càng nhìn cái lọ càng sang...

Từ lúc vật báu được ông cụ chạm tay vào ai nhìn cũng thấy linh thiêng, trang trọng. Bà Lũ nghe vậy, lên tiếng: Nếu là vật quý các cụ nên đưa vào trong đình Bo để thờ.

Cái lọ sứ miệng xuất hiện trên bàn thờ từ đó. Thế là nó được lên ngôi. Tự nhiên tên tuổi bà Lũ cũng được lên ngôi. Hồi đó, dân phố thị có lời nói về bà như chiếc lọ sứ bị bùn đất vùi lấp hoặc bị người ta vất lán lóc ở góc bếp, xô chợ. Ai mà biết đến. Bỗng một ngày được con

mắt tinh tường của nhân dân để ý đến, tên tuổi bà trở nên có giá trị vĩnh hằng cùng xứ Sơn Nam Hạ. Bà mất cách đây đã hơn trăm năm rồi. Tên tuổi bà vẫn còn ở lại trong dân gian “cánh đồng bà Lũ”. Tên tuổi bà không ngự trong đền chùa, miếu mạo. Nó như mây gió, cách đồng Lôi, đồng Thượng Lạc, Hạ Lạc. Dân phố Đệ Nhị hay nhắc đến người có công đi mở đất.

*
* *

Cái bến xe cũ Thái Bình nằm ở góc ngã tư (chùa Trung) cũng lắm chuyện. Bến đó thuộc khu đất vàng phố Đệ Nhị. Trong bến có ông Dục chữa xe dưới sự quản lý của Chánh Cảnh - Đội Kiện. Đội Kiện thường mặc áo “véc” thùng, nhấp nháy bộ râu dê. Người phố đùa “râu dê Đội Kiện” trông lão vừa “đi” vừa vui. Các hãng xe tranh nhau làm ăn như hãng Ngựa Vân chủ ở Hải Phòng, hãng Con Voi của ông Lê Văn Định. Ngoài ra còn số công ty ăn theo của ông Thái. Tài Định có chân trong đảng Đại Việt mua ba bốn chiếc xe chạy đường dài Hà Nội - Thái Bình. Năm 1933, Tài Định làm ăn phát lên như diều, cụ xây dinh cơ nằm ở rạp Vinh Trà, cơ ngơi thứ hai nằm mãi dưới Niêm Đác. Năm đó cụ độ 60 tuổi, chơi thân với trưởng phố Tống Văn Xuân. Hai ông đều là tay quảng giao, lo cho người

nghèo. Năm vỡ đê, Thanh Nga - Tài Định đưa cả đàn trâu 20 con lên Phú Chủ đâm, cứ mỗi ngày ông cho thui một con để dân phu ăn lấy sức quật đất đắp đê. Đê xong đàn trâu cũng hết.

Khởi thành buôn lậu từ khu bốn ra, Việt Bắc xuống, thập thò làm ăn với dân phố thị không qua được mặt Tài Định. Nhất là cánh đưa thuốc phiện về nhà thổ ở cầu Đổ. Đất ấy Sở tư tầm đống. Có lần Tài Định nói với cánh tuần đường dân phòng: “Tôi nằm trong bến cả ngày, ai làm gì tôi chả biết. Nhưng thành nghiện mà vợ được mấy con đi buôn lậu, lên mặt bảo vệ nhau cốt để “đi” “xí” cho một hào mà sống. Thối không chịu được”. Tính Tài Định thích huých toẹt mọi chuyện đời nên bị bọn “vật vẻo” ghét lối “tranh tối tranh sáng”. Có lần cái xô múc nước của nhà xe cũng bị đứa nào “xia” vào. Bọn nó chứ ai. Rồi những cây sấu, cây thầu đâu nhà xe trông quanh bến cho đỡ nắng bị chém cành bẻ ngọn... Tài Định biết cánh buôn lậu sắp về, bến xe lại xảy ra chuyện gì đây.

Thêm bà Quang ở nhà rạp Vinh Trà nhảy ra mua xe tải đưa vào bến. Có xe, thêm người, thêm việc, thêm chuyện. Cánh bốc vác xe tải vốn khỏe mạnh, nhanh nhẹn, nó “vác” thì ít nó “bốc” thì nhiều. Chuyện mất hàng, mất khách bắt đầu xảy ra với nhà Tài Định. Ông Tống Văn

Xuân coi số tử vi cho nhà Tài Định nói rằng: “Sau này cuộc sống của nhà đó khổ lắm”. Thật hư thế nào không rõ, chỉ biết đầu thập kỷ 60 bố con ông ngược đường lên Đại Từ - Thái Nguyên làm ăn rồi mất ở đó.

...Phố Đệ Nhị là của người tứ chiếng, của dân giang hồ và dân “cu lít” sống chen vai. Nhưng không ai quên được cảnh tình của chú Bái, thân phận ông lão thấp đèn đường, ông già còi bán thuốc chuột và bà lão lác chuông bán dầu hỏa. Chuyện phố Đệ Nhị bao lần đổi thay cả phong cảnh và con người. Có lúc phố xá chỉ còn là đống gạch vữa, con người cũng xơ xác, hoang tàn như phố xá. Biết bao người ra đi không trở lại... nhưng có lớp người với áo tứ thân, chân đất, nón lá tập hợp thành những đoàn quân ra đi cứu nước. Ra đi nặng lời cật mọ dạn dò. Những tiếng nói thân thương vẫn vang vọng, khắc sâu trong tâm trạng thanh niên mới lớn: “Hồn anh như hoa cỏ may/Gặp chiều cả gió bám đầy áo em”.

Từ đống gạch vụn phố Đệ Nhị, họ đứng lên làm cuộc tiêu thổ kháng chiến đánh đuổi bọn Pháp tràn vào phố. Qua sự thăng trầm của phố xá, nay thật đã “thay da đổi thịt”. Qua các cuộc cách mạng, cuộc sống có lúc mây mưa, rồi người còn kẻ mất nhưng những hàng cây, hồ nước ven đường mãi mãi in đậm trong lòng người dân phố. Con sông Trà Lý, chiếc cầu Bo vẫn còn kia, mái trường tiểu học, đền Hai Bà, eo phố Vọng Cung... như đang nói điều gì với nắng mới. Tiếng hát vẫn vang vọng và hôm nay cả phố “thay da đổi thịt” bước sang vận hội mới. Con đường “dây thép” xưa chật hẹp với hai hàng đèn mờ của ông lão thấp đèn đường giờ là hai hàng đèn cao áp. Đường mở rộng đâu còn chật hẹp. Phố ngang Lê Quý Đôn - Phan Bội Châu hàng hóa san sát chen nhau, người xe nườm nượp kéo nhau ra khu đình Bo - chợ Bo là nơi trung tâm buôn bán của phố thị.

Không gian yên tĩnh một vùng quê tạo nên vẻ đẹp hài hòa đón chào khách muôn phương về thăm phố thị. Rồi ai cũng khen: “Thái Bình như một An Trạng”.

(còn nữa)

Ảnh: DUY ĐÔNG

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Trong tuần, Báo Thái Bình đã nhận được gần 50 tin, bài của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh.

Phản ánh tình hình thời sự - chính trị nổi bật của các địa phương, đáng chú ý có tin: Thái Thụy học tập, quán triệt Nghị quyết Trung ương 6 (khóa XII). Hướng tới kỷ niệm 73 năm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/12/1944 - 22/12/2017), các cộng tác viên Nguyễn Công Liêm, Lê Lan, Hoàng Thanh Tới biểu dương nét đẹp đời thường của cá nhân, tập thể các cựu chiến binh tiêu biểu như: Cựu chiến binh Trần Mạnh Báo trọn nghĩa nước non, vẹn tình đồng đội; Cựu chiến binh Nguyễn Trung Chuyện hết lòng vì việc hội; 100% gia đình hội viên cựu chiến binh xã Thái Thành (Thái Thụy) sử dụng nước sạch sinh hoạt... Ngoài ra là một số tin phản ánh các địa phương ở Tiên Hải tổ chức gặp mặt đảng viên và chức sắc, chúc việc người Công giáo nhân dịp lễ Noel 2017.

Lĩnh vực kinh tế, các cộng tác viên gửi tin phản ánh: Kiến Xương tập trung chỉ đạo các địa phương chống rét cho đàn vật nuôi; Vũ Thư: 21/29 xã hoàn thành các tiêu chí nông thôn mới; toàn huyện

giải quyết việc làm cho gần 6.000 lao động; Tiên Hải - tỷ lệ hộ nghèo năm 2017 là 3,68%; Hội Nông dân xã Việt Thuận (Vũ Thư) ủy thác gần 15 tỷ đồng cho hội viên vay phát triển kinh tế.

Lĩnh vực quốc phòng, an ninh, cộng tác viên Bùi Dương, Lê Trung, Hoàng Hương gửi cộng tác loạt tin phản ánh chiến công của Công an tỉnh, Công an huyện Vũ Thư bắt giữ 3 vụ vận chuyển, mua bán trái phép chất ma túy; tin về kết quả những ngày đầu đợt cao điểm phòng, chống tội phạm, bảo đảm an ninh trật tự trên địa bàn thành phố Thái Bình và huyện Thái Thụy. Bài "Vì một mùa Giáng sinh an lành" của cộng tác viên Quang Đám kèm 5 ảnh minh họa sinh động phản ánh những hoạt động chủ động, tích cực của lực lượng công an bảo vệ an ninh trật tự cho nhân dân vui đón lễ Giáng sinh và đón tết dương lịch 2018.

Lĩnh vực văn hóa - xã hội tuần này, ngoài những bài thơ xuân của các tác giả Xuân Nha, Phạm Ngọc Đón, Văn Thanh có bài viết của cộng tác viên Đỗ Hà với cách hành văn nhẹ nhàng, giàu biểu cảm, dẫn dắt người đọc về phiên chợ tết trong kỷ ức tuổi thơ: "...Chợ

nằm trên địa bàn xã Nam Trung (Tiên Hải), là khu chợ ra đời sớm và buôn bán sôi nổi nhất khu vực. Chợ Quán gắn với kỷ ức tuổi thơ biết bao thế hệ mỗi khi tết đến, xuân về... Và tết nào cũng vậy, chợ Quán đông vui, nhộn nhịp với nghi ngút khói bốc lên từ các bếp bánh rán, bánh cuốn, bánh trôi, bánh chay, từ các thùng bánh nghệ được ủ kỹ...". Cộng tác viên Trúc Lành đầu tư cho bài "Du xuân trên đất Hưng Hà với những trò chơi dân gian độc đáo" gồm 20 ảnh minh họa cho bài viết dài 500 chữ. Bài viết đạt tới thành công khi tác giả khiến độc giả vừa được đọc vừa được "mãn nhãn" với những bức ảnh chụp cận cảnh nét độc đáo của hội xuân, hội thi cổ cá, pháo đất, gói bánh chưng, vật cầu, thổi lửa nấu cơm cần, giã bánh giày, tèm trâu cánh phượng...

Tin, bài gửi cộng tác, các đồng chí và các bạn nên kèm từ 1 - 3 ảnh minh họa theo nội dung để thuận tiện cho chúng tôi trong quá trình biên tập, sử dụng. Rất mong nhận được tin, bài, ảnh cộng tác của các đồng chí và các bạn qua địa chỉ email: toasoan@baothaibinh.com.vn hoặc gửi trực tiếp đến địa chỉ: Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình.

Trân trọng!

BẢNG XẾP HẠNG FIFA THÁNG 12/2017

Việt Nam số 1 Đông Nam Á, hơn Thái Lan 18 bậc

Thành tích lọt vào vòng chung kết Asian Cup 2018 góp phần làm nên sự thăng tiến của đội tuyển Việt Nam trên bảng xếp hạng thế giới và khu vực. Với việc nhảy tới 13 bậc, Việt Nam là đội bóng thăng tiến mạnh nhất Đông Nam Á.

Ngoài Việt Nam còn 4 đội bóng nữa ở khu vực cũng tiến bộ trong tháng 12 là Thái Lan và Lào (cùng tăng 2 bậc), Timor - Leste (tăng 5 bậc), Myanmar (tăng 10 bậc). Indonesia là đội sa sút nhất khi tụt 8 bậc còn Philippines (số 1 Đông Nam Á tháng 11/2017) tụt 6 bậc trên bảng xếp hạng khu vực, xuống thứ hai Đông Nam Á.

(Theo thethaovanhoa.vn)

**THÔNG BÁO
TIN TRÚNG THƯỞNG XỔ SỐ MIỀN BẮC**

Bộ 15 vé giải Nhất xổ số miền Bắc
Trị giá **150** triệu đồng
Mở thưởng ngày 20 tháng 12 năm 2017
Số trúng thưởng: **46385**

Đã ra thưởng tại Thái Bình. Công ty Xổ số kiến thiết Thái Bình thông báo tới toàn thể quý khách hàng và chúc mừng quý khách hàng đã may mắn trúng thưởng. Kính mời khách hàng đến phòng xổ số các huyện hoặc Công ty Xổ số kiến thiết Thái Bình tại: Số 03, phố Quang Trung, thành phố Thái Bình để đăng ký lĩnh thưởng.

Công ty trả thưởng nhanh gọn, đầy đủ. Mọi thông tin cá nhân được bảo đảm bí mật khi khách hàng có yêu cầu.

CÔNG TY XỔ SỐ KIẾN THIẾT THÁI BÌNH

**ĐƯỢC NẤU THEO
LUẬT BIA TINH DÒNG
CỦA ĐỨC NĂM 1516**

Real Flavor Real Fruit
push max
NƯỚC CỐT **100% TRÁI CÂY**
Tăng cường khoáng chất
GIẢI NHIỆT ĐÃ KHÁT
Bù nhanh năng lượng đã mất